

Journal of Recreation and Tourism Research

Journal home page: www.jrtr.org

ISSN:2148-5321

TERAPATİK REKREASYON AMAÇLI AKTİVİTELER VE TURİSTİK GEZİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ: KIRKLARELİ İLİ ÖRNEĞİ

İlke BAŞARANGİL^a

Handan ÖZTÜRK^b

^aKırklareli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Kırklareli, Türkiye (ilkekaya33@hotmail.com)

^bKırklareli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırklareli, Türkiye (handanozturk54@hotmail.com)

ARTICLE HISTORY

Received:
07.08.2017

Accepted:
23.10.2017

Anahtar Kelimeler:

Rekreasyon
Terapatik rekreasyon
Turizm
Kırklareli

Keywords:

Recreation
Therapeutic recreation
Tourism
Kırklareli

ÖZ

Bu araştırmanın amacı Kırklareli ilinde yer alan kamu kurum ve özel kuruluşlarda terapatik rekreasyon kapsamında gerçekleşen rekreasyonel aktiviteleri ve turistik gezileri değerlendirmek, bu kurumların bu aktiviteleri gerçekleştirirken göz önünde bulundurdıkları unsurları ortaya çıkarmak ve son olarak terapatik rekreasyon aktivitelerinin gerçekleştirilmesindeki amaçları tespit etmektir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden faydalanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesi kapsamında tanımlayıcı analizlerden yararlanılmıştır. Bu amaçla frekans ve yüzdelere, ortalama ve standart sapmalar kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak anket kullanılmış ve SPSS 22.0 paket programı yardımıyla veriler analiz edilmiştir. Bu kapsamda araştırma örneklemini, Kırklareli ilinde terapatik rekreasyon ile ilgili faaliyetlerde bulunan 36 adet kamu kurumlarındaki ve özel kuruluşlardaki sorumlu yöneticilerden oluşmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre kamu kurumlarının ve özel kuruluşların terapatik rekreasyon amaçlı düzenledikleri turistik gezilerin büyük kısmını şehir içi düzenlediği, yılda yalnızca birkaç kez şehirlerarası turistik geziler düzenledikleri görülmektedir. Şehirlerarası turistik gezilerin büyük bir kısmı yakın illerde gerçekleşmektedir. Şehirlerarası turistik gezilerin yarıdan fazlasında konaklama gerçekleşmemektedir ve gerçekleşen konaklamaların ise 1 ya da en fazla 2 gün ile sınırlıdır. Araştırmanın sonuçlarından terapatik rekreasyon faaliyetleri düzenleyen kamu kurum ve özel kuruluşlar ile turizm işletmelerinin (oteller, seyahat acenteleri, ulaşım işletmeleri vb.) faydalanabileceği ileri sürülebilir.

ABSTRACT

The aim of this research is to evaluate the recreational activities and tourist trips within the scope of therapeutic recreation in public institutions and private institutions in Kırklareli province, to reveal the elements that these institutions consider while carrying out these activities and finally to determine the purposes for the realization of therapeutic recreational activities. Quantitative research methods were utilized in this research. Descriptive analyzes were used for the evaluation of data. For this purpose, frequency and percentages, mean and standard deviations were used. The data were collected by the questionnaire and analyzed using the SPSS 22.0 package program. Survey forms were applied face to face according to deliberate (purposive) sampling technique. In this context, the research sample consists managers in charge of therapeutic recreation of 36 institutions (public and private) in Kırklareli province. According to the results of the research, it is observed that public institutions and private organizations organize most of the touristic trips organized for therapeutic recreation in the city and organize intercity touristic trips only a few times a year. A large part of the interurban touristic trips take place in nearby provinces. It has been revealed that accommodation does not take place more than half of the long distance sightseeing trips and that The actual accommodation is limited to 1 or up to 2 days. The results of the research can be used by public and private institutions and tourism enterprises (such as hotels, travel agencies, transportation businesses, etc.) to organize therapeutic recreational activities.

*Sorumlu Yazar: İlke BAŞARANGİL

E posta: ilkekaya33@hotmail.com

GİRİŞ

Boş zaman, insanların bir şeylerden bağımsız olduklarını zamanları ifade ederken (Metin vd., 2013: 5024), bu boş zamanları değerlendirme etkinlikleri de rekreasyon olarak tanımlanmaktadır (Hazar, 2014: 35). Kişiler, iş hayatında stresten uzaklaşmak amacıyla boş vakitlerini dinlendirici, rahatlatıcı ve yeniden toparlayıcı özelliğe sahip boş zaman faaliyetleriyle gerçekleştirmektedir (Tel ve Köksalan, 2008: 262). Boş zamanlarda gönüllü katılımı içeren ve doyum sağlanan etkinlikleri kapsayan rekreasyon ise (Kurar ve Baltacı, 2014: 43) Latince 're-tekrar' ve 'create-yaratma' gibi iki sözcükten türeyerek herhangi bir şeyin yeniden yaratılması anlamına gelmektedir (Akten, 2003: 116). Genel olarak boş zamanları değerlendirme anlamında kullanılan rekreasyon kavramına (Orel ve Yavuz, 2003: 62) birçok anlam yüklenerek alan yazında farklı tanımlamalar yapılmıştır. Rekreasyon insanların özgür ve kendisine ait serbest zamanlarında isteğe bağlı olarak bireysel veya grup içerisinde kendi seçimleriyle yaptıkları etkinlikler (Hacıoğlu vd., 2003: 30), insanların boş zamanlarını değerlendirmek amacıyla yapmış oldukları faaliyetler (Albayrak, 2012: 43), zorunlu yükümlülükler dışındaki aktivitelerin serbest zamanları değerlendirmek için uyarlanması (Balcı ve İlhan, 2006: 11) ve insanların çalışma zamanları dışında kalan zaman dilimlerindeki boş zamanlarında katıldıkları faaliyetlerdir (Karaküçük, 2008: 58). Literatürde farklı rekreasyon sınıflandırmaları bulunmakta birlikte Karaküçük (2008) rekreasyonun çeşitlerini amaçlarına göre (dinlenme-kültürel-toplumsal-sportif-turizm-sanatsal), çeşitli kriterlere göre (yaş faktörüne göre-faaliyete katılanların sayısına göre-zamana göre-kullanılan mekana göre), sosyolojik muhtevaya göre-ticari rekreasyon, sosyal rekreasyon, uluslararası rekreasyon, estetik rekreasyon, fiziksel rekreasyon ve orman rekreasyonu olmak üzere altı grup olarak sınıflandırmıştır (Karaküçük, 2008: 77-79). Ardahan ve Lapa (2011: 1329) aktiviteleri yapıldığı yere ve amaca göre; açık alan rekreasyonu, turizm rekreasyonu, sağlık rekreasyonu, park rekreasyonu, kampüs rekreasyonu, terapatik rekreasyon, iş yeri rekreasyonu ve hastane rekreasyonu olarak sınıflandırırken, Çakır ve Çakır (2012; 282) ise rekreasyon aktivitelerini fiziksel rekreasyon aktiviteleri, sosyal rekreasyon aktiviteleri, düşünceye dayalı rekreasyon aktiviteleri, çevreye dayalı rekreasyon aktiviteleri olmak üzere dört kategori içerisinde sınıflandırmışlardır. Rekreasyon aktivitelerine katılım, toplumu oluşturan bireylerin fiziksel ve zihinsel açıdan dinlenebilmesi için yeterli olmalı (Kara vd., 2008:78), boş zamanda yapılmalı, bireye seçme hakkı tanıma, devam ya da katılma sorunu olmamalı, toplumun ahlak kurallarına ters düşmeme gibi nitelikleri de içermelidir (Güngörmüş, 2007: 38).

Turizm olayına katılım ise, turistik rekreasyon kapsamına girmektedir. Bu nedenle turizm ile rekreasyon arasında ilişkiler ortaya çıkmaktadır. Gerek sosyal sorumluluk açısından, gerekse turizmin gelişmesi bakımından rekreasyonel etkinliklerin gerçekleştirilmesi ve bu tür etkinliklerin desteklenmesi kamu kurum ve özel kuruluşların sorumluluğudur. Bu kuruluşlar; bütünleşerek kendi içerisinde daha dengeli ve akılcı rekreasyonel aktiviteler gerçekleştirmelidir (Hazar, 2014: 53). Mobley (2006), yerel yönetimlerin ve devlete ait kuruluşların farklı bir rekreasyon türü olan terapatik rekreasyon uygulamalarını destekleyerek, terapatik rekreasyon uygulamalarını halkın yarına sunduğunu belirtmektedir (Şimşek, 2016: 31).

Rekreasyonel etkinlikler ya kişinin kendisi tarafından ya da rekreasyon hizmeti sunan kurumların düzenledikleri etkinliklere katılarak/izleyerek aktif ve pasif olarak gerçekleşmektedir. Rekreasyon hizmetlerini üreten ve sunan kurumları sosyal amaçlı ve ticari amaçlı kurumlar olarak sınıflandırmak mümkündür. Sosyal amaçlı kurumlar rekreasyon etkinliklerini sosyal amaçlarla çevre insanlarına ve üyelerine yönelik olarak düzenlemektedir. Örneğin, kamu kurumları, üniversite kulüpleri ve DSİ gibi kamu kurumlarının rekreasyon etkinlikleri konaklama ya da ücretsiz animasyon gösterileri vb. gibi düzenlenmektedir. Sosyal içerikli kamu kurumları ve özel kuruluşlar; bakanlıkların merkez ve taşra teşkilatı, valilikler, kaymakamlıklar, belediyeler, eğitim kurumları, vakıflar, dernekler, meslek organizasyonlarından oluşmaktadır (Hazar, 2014: 53). Sosyal amaçlı kamu kurum ve özel kuruluşlar, hasta veya engelli bireylerin ihtiyaçlarını karşılamak için özel olarak belirlenmiş rekreasyon ve ilgili etkinlikleri sağlayarak terapatik rekreasyon faaliyetlerine katkı sağlamaktadırlar (Kement, 2014: 124-125). Ülkemizde maalesef kamu ve yerel yönetimlerin boş zaman ve rekreasyonel faaliyetlere yönelik yatırımları hem toplumsal yaygınlık hem de program çeşitliliği olarak yetersiz kalmaktadır. Özellikle yerel yönetimlerin boş zaman ve rekreasyon faaliyetlerine vermiş olduğu finansal destek yeterli değildir (Şimşek, 2016: 33). Bu gerekçelerle bu araştırmada, Kırklareli ilinde yer alan kamu kurumları ve özel kuruluşlarda terapatik rekreasyon kapsamında gerçekleşen rekreasyonel aktiviteler ve bu aktiviteler arasında turistik gezilerde değerlendirilmeye çalışılmıştır. Ayrıca bu kurumların terapatik rekreasyon kapsamında göz önünde bulundukları unsurların ortaya çıkarılmasına ve bu kurumların terapatik rekreasyon aktivitelerinin gerçekleştirilmesindeki amaçları tespit

edilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın ilk bölümünde terapatik rekreasyon kapsamında rekreasyonel aktivitelerin incelenmesi, araştırmanın amacı ve önemi, veri toplama aracının geliştirilmesi, yöntem, sonuç ve öneriler kısımlarına yer verilmiştir. Araştırmanın sonuçlarından terapatik rekreasyon aktiviteleri düzenleyen kamu kurumları ve özel kuruluşlar ile turizm işletmelerinin (oteller, seyahat acenteleri, ulaştırma işletmeleri vb.) faydalanabileceği ileri sürülebilir.

TERAPATİK REKREASYON KAPSAMINDAKİ AKTİVİTELER

Rekreasyon, olumsuz çevresel faktörlerden etkilenen beden ve ruh sağlığını koruyarak zaruri ihtiyaçlar dışında kalan zaman diliminde zevk almak amacıyla gönüllü olarak yaptığı etkinliklerdir (Koçyiğit ve Yıldız, 2014: 2013). Bahsedildiği gibi üzerinde fikir birliğine varılan ve kabul gören bir rekreasyon tanımından bahsetmek güç olsa da alan yazında rekreasyonun bazı temel özellikleri belirlenmiştir. Rekreasyonun bu temel özellikleri; gönüllülük esasına dayanan, özgürlük hissi veren, tembellik karşıtı olan, boş zamanlarda yapılan, haz ve neşe veren, anlık tatmin sağlayan, bireysel olan, rutinliğin değişmesini sağlayan, anlamı katılımcılara göre değişebilen, bireysel ve toplumsal yarar sağlayan özellikler taşımaktadır (Karaküçük ve Gürbüz, 2007: 35).

Yapılan rekreasyon tanımları ve özellikleri doğrultusunda rekreasyonun sınıflandırılmasında bireylerin rekreasyon faaliyetlerine katılım göstermesine neden olan amaçlar, istekler ve zevkler dikkate alınmaktadır ve bu bağlamda sınıflandırma, rekreasyonun fonksiyonları ile beraber çeşitli kriterlere paralel olarak şekillenmektedir (Sandıkçı ve Günay, 2014: 45). Rekreasyon çeşitleri mekânsal açıdan (açık alan rekreasyonu-kapalı alan rekreasyonu), katılımcıların milliyetlerine göre (ulusal rekreasyon-uluslararası rekreasyon), bireyin etkinliklere katılma şekline göre (aktif rekreasyon-pasif rekreasyon), katılımcıların yaşlarına göre, katılımcıların sayısına göre (bireysel rekreasyon-grup rekreasyon), fonksiyonel açıdan (ticari rekreasyon-sosyal rekreasyon-fiziksel rekreasyon-sanatsal rekreasyon-kültürel rekreasyon-turistik rekreasyon) olarak sınıflandırılmaktadır (Hacıoğlu vd., 2009: 37-42). Rekreasyon sınıflandırması içerisinde terapatik rekreasyonda bir diğer sınıflandırmadır. Kraus (1985)'a göre terapatik rekreasyon; çeşitli rekreasyonel kaynaklardan yararlanarak dinlenme ve eğlenme yoluyla engelli, hasta ya da yaşlı grupların sorunlarının üstesinden gelmek ya da sorunlarını azaltmak amacıyla olmak amaçlı müdahale programlarının hayata geçirilmesidir.

Terapi kelimesinden türetilen ve tedavi manasına gelen terapatik rekreasyon kelime anlamı olarak rekreasyon aktivitelerinin tedavi edici ve tedavi amaçlı kullanılmasıdır (Başaran, 2016: 401). Hastalıklı, yaşlı, bağımlı, bakıma muhtaç veya engelli şartlara sahip bireyler için bir hizmet tedarikçisi olan terapatik rekreasyonun amacı (Sağlık Terapi, 2017) herhangi bir ilaç kullanmadan bireyleri rekreasyon etkinliklerinin bir veya birkaç çeşidi ile yeniden sağlığa kavuşturmak, toparlamak ya da fonksiyonu ve özgürlüğü iyileştirerek rehabilitasyonu sağlayarak dezavantajını azaltmak ya da ortadan kaldırmaktır (Academicana, 2017). Terapatik rekreasyon hastalık, yetersizlik vb. olan bireylere tedavi süreçlerinde uygulanan rehabilitasyon faaliyetleri veya boş zamanlarında tedavilerine destek amaçlı uygulanan rehabilitasyon ve rekreasyon hizmetleridir (Tütüncü, 2012: 250). Bir başka tanıma göre ise terapatik rekreasyon özel gruplara yani yaşlılar, engelliler, bağımlı bireyler, bakıma muhtaç kimselere özel olarak hem eğitimleri hem de rehabilitasyonları için başvuru alan rekreasyonel faaliyetlerdir (Karaküçük, 2012: 39). Günümüzde, terapatik rekreasyon ve genel olarak boş zaman eğitimi alanları, boş zaman katılımı yoluyla sağlanan olumlu faydaları teşvik etmekle kalmayıp, aynı zamanda olumsuz boşluğun oluşmasını önlemek için ayrılmıştır (Caldwell, 2005: 8). Terapatik rekreasyonun amaçları aşağıda yer almaktadır:

- Depresyon ve kaygıyı azaltmak,
- Toplumla uyum sağlayarak kendilerine güvenlerini artırmak,
- Yeteneklerini ortaya çıkarmak,
- Sorunlardan ve monotonluktan uzaklaştırmak,
- Olumlu duyguları artırarak, yıkıcı, yanlış, kötü davranışların azaltılmasını sağlamak,
- Sorumluluk alma ve liderlik yapabilme yeteneğini ortaya çıkarmak,
- Yaşam kalitelerini artırmak,
- Engelli bireylerin yaşamını zenginleştirmek,
- Fiziksel, zihinsel, duyuşsal ve sosyal gelişimlerini sağlamak,
- Etkinlikler aracılığıyla başarı duygusunu tattırmak,
- Farkındalık yaratmak,

- Duygu ve düşüncelerini sözle ifade etmekte zorlananlara hareket ve kültürel etkinliklerle ifade etmesine ortam yaratmaktır (Başaran, 2016: 404-405).

Özellikle terapatik rekreasyon tedavi ve rehabilitasyon programları ile de engellilerin, yaşlıların ve hastaların yaşamına olumlu katkıda bulunmaktadır. Özel bireylerin (hasta, engelli, yaşlı vb.) günlük gereksinimlerinin kazanılmasına destek olunan aktivitelerden yarışmalara kadar farklı boyutlardan oluşan rekreatif eğitim programları hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Engelli, hasta ve yaşlıların günlük yaşantılarını sürdürebilmeleri için iyi bir eğitim ve eğitime ihtiyaç duymaktadırlar. Burada da rekreatif etkinliklerden yararlanılmaktadır. Amatörce yürütülen bu çalışmaların daha profesyonel ve devlet destekli yapılandırılmasına ihtiyaç da son yıllarda hızlı bir ilerleme kaydedilmiş, sportif rekreasyon eğitimi ile gelişimler sağlanmaya başlamıştır (Başaran, 2016: 417-418). Çeşitli devlet destekli kurum ve kuruluşlar terapatik rekreasyon kapsamında turistik amaçlı geziler, çeşitli sosyal aktiviteler gerçekleştirmektedir. Bu aktiviteleri gerçekleştirecek rekreasyon terapistleri, üst düzey sağlık elde etmek, potansiyelleri gerçekleştirmek, içsel motive edilmiş ihtiyaçları karşılamak, iyileştirici özelliklere sahip, gönüllü aktiviteler olarak rekreasyonu düşünmek durumundadırlar (Austin vd., 2015: 7). Terapatik rekreasyon kapsamında kapalı salonlarda masa tenisi, voleybol, basketbol, hentbol, yüzme, eskrim, dart, bowling, aerobik, step, badminton vb. etkinlikler gerçekleştirilirken, doğada yapılan etkinlikler ise yamaç paraşütü, plaj voleybolu, streetball, tenis, trekking, kampçılık, kayak vb. etkinliklerdir. Kültürel açıdan düzenlenen terapatik rekreasyon etkinlikleri ise müzik, tiyatro, sinema, halı, kilim dokuma, takı ve çiçek tasarımı vb. etkinliklerdir. Bu amaçla düzenlenen sosyal aktiviteler ise eğlenceler, kutlamalar, festivaller, konserler, bayramlar, dans geceleri vb. faaliyetlerden oluşmaktadır (Başaran, 2016: 407-410). Özel ya da devlet kurumları gibi rekreatif hizmet organizasyonları bu aktiviteleri gerçekleştirirken takip etmesi gereken birtakım unsurlar bulunmaktadır. Birincisi yapılan etkinliklerin rekreasyonun temel özelliklerini sergilemesi, ikincisi son zamanlarda farklı gelir kaynakları kullanılmasına rağmen kamu kurumlarının rekreasyon etkinliklerini düzenleyebilmesi için en önemli kaynağın vergi fonları olması, üçüncüsü devlet kurumlarının kaynak yönetimi ile ilgili önemli sorumluluklarının olması ve dördüncüsü bu kurumların vergilerin karşılığı olarak sosyal kullanışlı ve geniş alanlarda yapıcı programlarla halka hizmet etme zorunluluğunun olmasıdır (Şimşek, 2016: 31).

METODOLOJİ

ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Rekreasyonel aktiviteler hem kişilere hem de toplumlara faydalıdır. Kişisel açıdan bireyler bu aktiviteler sayesinde zihin ve beden sağlığını korumakta, yeteneklerini geliştirmektedir. Toplumsal açıdan bakıldığında ise rekreasyonel aktiviteler daha gelişmiş toplum yaratmayı, bütünleşmeyi ve toplumun yaşam kalitesini arttırmayı sağlamaktadır. Hem sağlıklı hem de özel bireylerin rekreasyon ihtiyaçlarını karşılayabilen toplumlar günümüzde çağdaş toplumun temellerini oluşturmaktadır. Bu gerekçelerle bu çalışmada, Kırklareli ilinde yer alan kamu kurumları ve özel kuruluşlarda terapatik rekreasyon kapsamında gerçekleşen rekreasyonel aktiviteleri ve bu aktivitelerden biri olan turistik gezilerin değerlendirilmesine çalışılmıştır. Bunun yanı sıra ayrıca bu kurum ve kuruluşların terapatik rekreasyon kapsamında göz önünde bulundurduğu unsurların ortaya çıkarılmasına ve son olarak bu kurumların terapatik rekreasyon aktivitelerinin gerçekleştirilmesindeki amaçların tespit edilmesine çalışılmıştır. Rekreasyonun sanat, oyun ve eğlence, spor, turizm, sosyal ve kültürel birçok etkinlik çeşidi bulunmaktadır ve bu bağlamda yapılan çalışmalar literatür taramalarında gözlemlenmiştir. Ancak özel gruplara hitap eden terapatik rekreasyonun turizm ile ilişkisini örnek alan bir çalışmaya literatürde rastlanmamıştır. Bu araştırma terapatik rekreasyon kapsamında gerçekleşen rekreasyonel aktiviteler arasında yer alan turistik gezilerin değerlendirilmesi itibarıyla gelecek çalışmalara öncü olarak yol gösterici olacağı ileri sürülebilir.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ VE VERİ TOPLAMA ARACI

Araştırmada nicel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Veri toplama tekniği olarak anket kullanılmıştır. Araştırma için soru formunun oluşturulmasında Karaküçük (2012)'ün kaynağından faydalanılmıştır. Anket formunun birinci bölümde Kırklareli ilinde yer alan kamu kurumlarının ve özel kuruluşların terapatik rekreasyon kapsamında özel bireylere uyguladıkları rekreasyonel aktiviteleri ve turistik gezileri değerlendirmeye yönelik ifadelerden oluşmaktadır. İkinci bölümde ise bu kurum ve kuruluşların özel bireylere uyguladıkları sosyal aktiviteleri (geziler, turlar, sosyal faaliyetler vb.) gerçekleştirirken göz önünde bulundukları unsurları ortaya çıkarmayı amaçlamakta olup, son bölümde ise terapatik rekreasyon aktivitelerinin (geziler, turlar, sosyal

faaliyetler vb.) gerçekleştirilmesindeki amaçların tespit edilmesine çalışılmıştır. Kamu kurum ve özel kuruluşların özel bireylere uyguladıkları sosyal aktiviteleri (geziler, turlar, sosyal faaliyetler vb.) gerçekleştirirken göz önünde bulundurdıkları unsurları ortaya çıkarmayı amaçlayan ifadeler ve bu aktivite programlarının (seyahat, turlar, sosyal faaliyet vb.) amaçlara ne kadar uygun olduğunu tespit etmeye yarayan ifadeler 5'li Likert ölçeği kullanılarak (1=Hiç Önemli Değil, 5=Çok önemli) (Kozak, 2014: 78) ankette yer almıştır. Ölçme aracında bulunan ifadelerin ölçme aracına uygun olup olmadığı ile ilgili uzman görüşü ve önerileri ile belirlenerek içerik geçerliği sağlanır (Ural ve Kılıç, 2013: 67). Bu gerekçe ile soru formundaki ifadelere 3 uzman görüşü alınarak son hali verilmiştir.

Anket formları, Kırklareli ilinde kamu kurumları ve özel kuruluşlarda çalışan ve özellikle terapatik rekreasyon faaliyetleri gerçekleştiren ilgili yöneticilere yüz yüze 15- 30 Mayıs 2017 tarihleri arasında uygulanmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden faydalanılmıştır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı analizlerden frekans ve yüzdeler ile ortalama ve standart sapmalardan yararlanılmıştır. Tanımlayıcı analizler, değişkenlerin yapısını ya da karakteristiğini tanımlamak için uygulanmaktadır (Nakip, 2003: 236). Toplanan verilerin analizinde SPSS 22.0 istatistik paket programından yararlanılmış ve veriler tablolar haline getirilerek yorumlanmıştır.

ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ

Bu araştırmanın hedef kitlesi; Kırklareli ilindeki kamu kurumlarında ve özel kuruluşlarda terapatik rekreasyon faaliyetlerinden sorumlu yöneticilerden oluşmaktadır. Araştırmanın ana kütesini oluşturan Kırklareli ilinde, 42 adet kamu kurumu ve özel kuruluşunda görev yapan terapatik rekreasyon faaliyetlerinden sorumlu 42 yönetici tespit edilmiştir. Bu kamu kurumları ve özel kuruluşların tamamından izin alınmaya çalışılarak tam sayım gerçekleştirilmek istenmiştir. Ana kütledeki birim sayısı az ve tüm birimlere ulaşmak sorun olmuyorsa ana kütleli oluşturan tüm birimlerden veri alınmasına tamsayım adı verilmektedir (Ural ve Kılıç, 2013: 32; Lorc, 2015: 15). Fakat Kırklareli Valiliği, Demirköy İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Kırklareli Halk Eğitim Merkezi, Demirköy Halk Eğitim Merkezi, Lüleburgaz Engelliler Derneği, Kırklareli Erkek Yetiştirme Yurduaraştırmaya gönüllü katılım sağlamadıklarından dolayı tam sayım gerçekleştirilememiş, bu sebeple Tablo 1'de yer alan kamu kurumları ve özel kuruluşlarında görev yapan, terapatik rekreasyon aktivitelerinden sorumlu 36 yönetici araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Örnek büyüklüğü daha çok ayrıntılı hesaplamalardan ziyade araştırmacının yargısına bağlı olduğu fakat belirli istatistiksel tekniklerin uygulanabilmesi açısından en az 30 deneğin olması gerektiği konusunda yaygın bir kanı bulunmaktadır (Altunışık vd., 2004: 124). Bu sebeple araştırmanın örneklem büyüklüğünün yeterli olduğu kabul edilebilir.

Tablo1. Kırklareli İlinde Terapatik Rekreasyon Aktiviteleri Uygulayan Kamu Kurumları ve Özel Kuruluşlar

Belediye (8)	Kırklareli Belediyesi-Babaeski Belediyesi-Demirköy Belediyesi-Koçaz Belediyesi-Lüleburgaz Belediyesi- Pehlivan köy Belediyesi- Pınarhisar Belediyesi-Vize Belediyesi
Milli Eğitim Müdürlüğü (7)	Kırklareli İl Milli eğitim Müdürlüğü-Babaeski İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü-Koçaz İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü-Lüleburgaz İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü-Pehlivan köy İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü-Pınarhisar İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü-Vize İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
Halk Eğitim Merkezi (6)	Babaeski Halk Eğitim Merkezi-Koçaz Halk Eğitim Merkezi-Lüleburgaz Halk Eğitim Merkezi-Pehlivan köy Halk Eğitim Merkezi-Pınarhisar Halk Eğitim Merkezi-Vize Halk Eğitim Merkezi
Gençlik Spor Müdürlüğü (2)	Kırklareli Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü-Kırklareli Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü Kapalı Yüzme Havuzu
Huzur Evleri (2)	Kırklareli Huzurevi Müdürlüğü-Lüleburgaz Ramazan Yaman Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi-Müdürlüğü
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi (7)	Kırklareli Can Dostum Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi-Kırklareli Rehabilitasyon Merkezi-Kırklareli Özel Trakya Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi-Lüleburgaz Özel İrmak Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi-Lüleburgaz Özel İlyas Karaçayır Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi- Lüleburgaz Rehabilitasyon Merkezi-Lüleburgaz Rehberlik ve Araştırma Merkezi
Sosyal Hizmetler Kurumu (1)	Dr. Fuat Umay Çocuk Yuvası
Diğer Kuruluşlar (3)	Kırklareli Umut Spor Kulübü ve Derneği-Koçaz Toplum Sağlığı Merkezi-Türkiye Sakatlar Derneği Kırklareli Şubesi

ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Araştırmanın amacına uygun olarak tanımlayıcı analizler uygulanmıştır. Bununla birlikte terapötik rekreasyon uygulamalarına ilişkin göz önünde bulundurulmuş ifadelerin Cronbach Alpha katsayısı 0,617 iken, terapötik rekreasyon kapsamındaki seyahat programlarının (gezi, turlar, sosyal faaliyetler vb.) amaçlarını ortaya çıkarmayı planlayan ifadelerin Cronbach Alpha katsayısı 0,874'tür. Alpar (2011: 815), Cronbach Alpha katsayısının 0,80-1,00 arası yüksek, 0,60-0,79 arası oldukça güvenilir, 0,40-0,59 arası düşük ve 0,00-0,39 arası ise güvenilir olmadığını ifade etmiştir. Bu sonuçlara göre ifadelerin oldukça güvenilir olduğu öne sürülebilir.

Tablo 2'ye göre Kırklareli ilinde yer alan kamu kurum ve özel kuruluşların % 55,6'sı zihinsel engellilere terapötik rekreasyon uygulamaktadır. Terapötik rekreasyon kapsamında %22,2'si sosyal aktiviteler, sonrasında %19,4 oranında sanatsal aktiviteler uygulamaktadır. Kamu kurum ve özel kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen turizm amaçlı gezilerin/turların %44,4'ü şehir içi, %41,7'si ise yılda birkaç kez şehirlerarasına düzenlenmektedir. Turizm amaçlı gezilere/turlara özel bireylerin %47,2'si aileleriyle/akrabalarıyla birlikte katılmakta ve düzenlenen turistik amaçlı geziler/turlar için bu bireylerin %38,9'u tarihi/kültürel merkezleri ziyaret amaçlı katılmaktadır. Terapötik rekreasyon amacıyla, kamu kurum ve özel kuruluşlar tarafından bu özel bireylerin %33,3'ü Edirne İli'ne turizm amaçlı gezi/tur için götürülmektedir. Şehirlerarası geziler/turlar için özel bireylerin %58,3'ü konaklama gerçekleştirilmemektedir. Gerçekleşen konaklamaların ise %8,3'i 1 geceleme ve %8,3'si ise 2 gecelemedir. Bazı kurumlar dışında kamu kurumlarının büyük çoğunluğu (% 75,0) turistik amaçlı geziler/turlar için özel bireylerden herhangi bir ücret talep etmemektedirler.

Tablo2. Terapötik Rekreasyon Uygulayan Kurumlara Ait Demografik Bulgular

	<i>f</i>	<i>%</i>
<i>Terapötik rekreasyon uyguladığınız kişiler?</i>		
Yaşlılar	9	25,0
Zihinsel/Bedensel Engelliler	20	55,6
Bağımlı Bireyler	1	2,8
Kimsesiz Çocuklar	3	8,3
Diğer	2	5,6
Toplam	35	97,2
Kayıp Veri	1	2,8
Toplam	36	100,0
<i>Terapötik rekreasyon kapsamında uygulanan aktiviteler?</i>		
Sportif Aktiviteler	4	11,1
Sanatsal Aktiviteler	7	19,4
Tiyatro/Drama/Sinema/Dans Gibi Etkinlikler	2	5,6
Oyun/Eğlence Aktiviteleri	4	11,1
Sosyal Aktiviteler	8	22,2
Açık Alan Aktiviteleri	2	5,6
Seyahat/Geziler/Turlar	3	8,3
Diğer	5	13,9
Toplam	35	97,2
Kayıp Veri	1	2,8
Toplam	36	100,0
<i>Terapötik rekreasyon kapsamında yapılan geziler/turlar nereye yönelik düzenlenmektedir?</i>		
Şehir İçi	16	44,4
Şehirlerarası	4	11,1
Hem Şehir İçi Hem De Şehirlerarası	12	33,3
Toplam	32	88,9
Kayıp Veri	4	11,1
Toplam	36	100,0
<i>Terapötik rekreasyon kapsamında şehirlerarası geziler/turlar hangi sıklıkla gerçekleştirilmektedir?</i>		
Haftada Bir Kez	1	2,8
Ayda Birkaç Kez	6	16,7
Ayda Bir Kez	2	5,6

Yılda Birkaç Kez	15	41,7
Yılda Bir Kez	6	16,7
Toplam	30	83,3
Kayıp Veri	6	16,7
Toplam	36	100,0
Terapötik rekreasyon kapsamındaki gezilere/turlara bireyler, genellikle kimlerle katılmaktadır?		
Aileleriyle/Akrabalarıyla	17	47,2
Arkadaşlarıyla	5	13,9
Refakatçi İle	3	8,3
Yalnız Başına	3	8,3
Diğer	3	8,3
Toplam	31	86,1
Kayıp Veri	5	13,9
Toplam	36	100,0
Terapötik rekreasyon kapsamında düzenlenen gezilerde/turlarda ziyaret edilen alanlar nelerdir?		
Tarihi/Kültürel Merkezler	14	38,9
Sinema, Tiyatro vb. Sanatsal Merkezler	8	22,2
Eğlence Merkezleri	4	11,1
Diğer	5	13,9
Toplam	31	86,1
Kayıp Veri	5	13,9
Toplam	36	100,0
Terapötik rekreasyon kapsamında bireyleri hangi şehre gezi/tur amaçlı götürmektedir?		
Tekirdağ	2	5,6
Edirne	12	33,3
İstanbul	6	16,7
Diğer	8	22,2
Toplam	28	77,8
Kayıp Veri	8	22,2
Toplam	36	100,0
Terapötik rekreasyon kapsamında düzenlenen şehirlerarası geziler/turlar için konaklama gerçekleştirilmekte midir?		
Evet	7	19,4
Hayır	21	58,3
Toplam	28	77,8
Kayıp Veri	8	22,2
Toplam	36	100,0
Evet ise konaklama için kaç geceleme gerçekleştirilmektedir?		
1 Geceleme	3	8,3
2 Geceleme	3	8,3
3 ve Daha Fazla Geceleme	2	5,6
Toplam	8	22,2
Kayıp Veri	28	77,8
Toplam	36	100,0
Terapötik rekreasyon kapsamında yapılan geziler/turlar için ücret alınmakta mıdır?		
Evet	4	11,1
Hayır	27	75,0
Toplam	31	86,1
Kayıp Veri	5	13,9
Toplam	36	100,0

Aşağıda Tablo 3 ve 4 Kırklareli ilinde yer alan kamu kurumları ve özel kuruluşların terapötik rekreasyon kapsamında özel bireylere uyguladıkları aktiviteleri gerçekleştirirken göz önünde bulundukları unsurların belirlenmesine ve terapötik rekreasyon aktivitelerinin gerçekleştirilmesindeki amaçların tespit edilmesine

çalışılmıştır. Tablo 3'te sürekli katılımın tercih edildiği aktivitelerin seçimi %52,8 oranında, aktivitelerde demografik özelliklerin dikkate alınması %52,8 oranında, aktivitelerin seçiminde özel grupların tercihlerine önem verilmesi %58,3 oranında, sürekli alınan ilaçların yan etkilerini azaltması %52,8 oranında, muhakeme yeteneklerinin geliştirilmesi %55,6 oranında, zihinsel engelleri azaltması %55,6 oranında kamu kurum ve özel kuruluşlar için önemlidir. Aktivitelerin tedavi ve rehabilite edici fonksiyonunun olmasına dikkat edilmesi %52,8 oranında, aktivite türlerinin engelli bireyler için anlamlı ve değerli olmasına dikkat edilmesi %66,7 oranında, özel gruplar için katılımı gerektiren aktivitelerin olması %55,6 oranında, tercih edilecek aktivitelerin engelli bireylerin katılımına imkân verecek nitelikte olması %66,7 oranında, aktivitelerin yaşam memnuniyetini arttırması %72,2 oranında, aktivitelere katılımdan zevk almalarının, eğlenmelerinin sağlanması %72,2 oranında, kişilerin kendilerine olan güvenlerinin arttırılmasına % 72,2 oranında kamu kurum ve özel kuruluşları için çok önemlidir.

Tablo 3. Terapatik Rekreasyon Kapsamındaki Aktivitelerin Gerçekleştirilirken Göz Önünde Bulundurulmuş Unsurlara Ait Tanımlayıcı İstatistikler*

	Hiç Önemli Değil		Önemli Değil		Ne Önemli Ne de Önemli		Önemli		Çok Önemli		χ	S.S.
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
<i>Sürekli katılımlı etkinliklerin tercih edilmesi</i>	-	-	-	-	-	-	19	52,8	-	-	4,46	,505
<i>Demografik değişkenlerin dikkate alınması</i>	1	2,8	1	2,8	6	16,7	19	52,8	-	-	3,91	,887
<i>Aktivitelerin kişilerin kültürel, inanç ve etnik tercihlerine saygılı olunması</i>	-	-	-	-	3	8,3	16	44,4	16	44,4	4,37	,646
<i>Aktivitelerin tedavi ve rehabilite edici fonksiyonunun olmasına dikkat edilmesi</i>	-	-	-	-	2	5,6	14	38,9	19	52,8	4,49	,612
<i>Aktivitelerin para, araç-gereç, ulaşım vb. gibi kaynaklara ulaşabilir olması</i>	2	5,6	-	-	4	11,1	17	47,2	12	33,3	4,06	,998
<i>Aktivitelerin seçiminde muhataplarının tercihlerine olabildiğince yer verilmesi</i>	-	-	-	-	2	5,6	21	58,3	11	30,6	4,26	,567
<i>Aktivite türlerinin engelli bireyler için anlamlı ve değerli olmasına dikkat edilmesi</i>	-	-	1	2,8	-	-	10	27,8	24	66,7	4,63	,646
<i>Katılımı gerektiren aktivitelerin olması</i>	-	-	-	-	-	-	15	41,7	20	55,6	4,57	,502
<i>Tercih edilecek aktivitelerin engelli bireylerin katılımına imkân verecek nitelikte olmasına</i>	-	-	1	2,8	-	-	10	27,8	24	66,7	4,63	,646

Tablo 3’te Kırklareli ilinde yer alan kamu kurumları ve özel kuruluşların terapötik rekreasyon kapsamında özel bireylere uyguladıkları aktiviteleri gerçekleştirirken göz önünde bulundurdıkları unsurlar incelendiğinde yöneticilerin en fazla “*aktivite türlerinin engelli bireyler için anlamlı ve değerli olmasına dikkat edilmesine*” ve “*tercih edilecek aktivitelerin engelli bireylerin katılımına imkân verecek nitelikte olmasına*” önem verdikleri, en az önem verdikleri hususun ise “*demografik değişkenlerin dikkate alınması*” olduğu ortaya çıkmıştır. Terapötik rekreasyon kapsamında turizm faaliyetlerini gerçekleştirilirken göz önüne alınan unsurların genel ortalaması $\chi = 4,37$, s.s.=0,34 düzeyinde “*Önemli*” bulunmuştur.

Tablo 4. Terapötik Rekreasyon Kapsamındaki Aktivitelerinin Gerçekleştirilmesindeki Amaçların Belirlenmesine Ait Tanımlayıcı İstatistikler*

	Hiç Önemli Değil		Önemli Değil		Ne Önemli Ne de Önemli		Önemli		Çok Önemli		χ	S.S.
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
<i>Aile üyeleri arasındaki iletişimin güçlenmesi</i>	-	-	-	-	1	2,8	17	47,2	17	47,2	4,46	,561
<i>Hastane ve klinik ortamlarının sıkıcılığından uzaklaştırması</i>	-	-	1	2,8	2	5,6	17	47,2	13	36,1	4,27	,719
<i>Sürekli alınan ilaçların yan etkilerini azaltması</i>	-	-	2	5,6	5	13,9	19	52,8	8	22,2	3,97	,797
<i>Sürekli sorunlardan olabildiğince uzaklaştırması</i>	-	-	-	-	1	2,8	18	50,0	16	44,4	4,43	,558
<i>Muhakeme yeteneklerini geliştirmesi</i>	-	-	-	-	2	5,6	20	55,6	13	36,1	4,31	,583
<i>Fonksiyonel yaşam becerilerini geliştirmesi</i>	1	2,8	-	-	2	5,6	18	50,0	14	38,9	4,26	,817
<i>Zihinsel engelleri azaltması</i>	-	-	1	2,8	3	8,3	20	55,6	11	30,6	4,17	,707
<i>Yıkıcı, bozucu davranışların azalması</i>	-	-	-	-	-	-	17	47,2	17	47,2	4,50	,508
<i>Yaşam memnuniyetinin artması</i>	-	-	-	-	-	-	9	25,0	26	72,2	4,74	,443
<i>Aktivitelere katılmadan zevk almalarının, eğlenmelerinin sağlanması</i>	-	-	-	-	-	-	9	25,0	26	72,2	4,74	,443

<i>En az müdahale ile daha bağımsız olarak yaşamlarını sürdürmeleri ne olanak sağlaması</i>	-	-	-	-	1	2,8	14	38,9	20	55,6	4,54	,561
<i>Sağlık fonksiyon yeteneklerini arttırması</i>	-	-	-	-	2	5,6	20	55,61	13	36,1	4,31	,583
<i>Seçim yapma ve sorumluluk alma yeteneğinin gelişmesi</i>	-	-	-	-	1	2,8	21	58,3	13	36,1	4,34	,539
<i>Aktiviteler sayesinde etkili bir sosyalleşme ve kişiler arası ilişkilerin kurulabilmesi</i>	-	-	-	-	-	-	14	38,9	21	58,3	4,60	,497
<i>Kişilerin kendilerine olan güvenlerini arttırması</i>	-	-	-	-	-	-	9	25,0	26	72,2	4,74	,443

Tablo 4’te Kırklareli İli’nde yer alan kamu kurumları ve özel kuruluşların terapatik rekreasyon kapsamında aktivitelerin gerçekleştirilmesindeki amaçların belirlenmesine yönelik yöneticiler, en fazla “yaşam memnuniyetinin artmasını”, “aktivitelere katılmadan zevk almalarının, eğlenmelerinin sağlanmasını” ve “kişilerin kendilerine olan güvenlerinin arttırmasını” amaçlarken, en az ise “sürekli alınan ilaçların yan etkilerini azaltmasını” amaçladıkları ortaya çıkmıştır. Terapatik rekreasyon aktivitelerinin gerçekleştirilmelerindeki amaçların belirlenmesine yönelik unsurların genel ortalaması $\chi = 4,41$ s.s.=0,36 düzeyinde “Önemli” bulunmuştur.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Rekreasyon içerisinde özel bir yeri olan terapatik rekreasyon yaşlı, engelli, bağımlı, hasta, bakıma muhtaç kişiler gibi özel bireyler için gerçekleştirilmektedir ve terapatik rekreasyon faaliyetleri sayesinde bu özel bireyler hem rekreasyon faaliyetlerine katılmakta hem de tedavi olmaktadır. Terapatik rekreasyon kapsamında çeşitli kamu kurumları ve özel kuruluşlar, rekreasyon terapistleri ya da bu kapsamda eğitilmiş kişiler aracılığı ile bu özel bireylerin motive olmaları için sosyal aktiviteler, geziler, gönüllü aktiviteler vb. faaliyetler düzenlemektedirler. Terapatik rekreasyon faaliyetleri arasında sportif aktiviteler, sanatsal aktiviteler, tiyatro, drama ve dans gibi etkinlikler, turistik geziler, oyun ve eğlence aktiviteleri, sosyal aktiviteler, açık alan aktiviteleri gibi çeşitli aktiviteler uygulanmaktadır. Bu bağlamda bu çalışmada Kırklareli İli’nde yer alan kamu kurum ve özel kuruluşlarda terapatik rekreasyon kapsamındaki aktiviteler ve bu aktiviteler arasında yer alan turistik geziler değerlendirilmiş, rekreasyonel aktiviteleri düzenlerken bu kurumların göz önünde bulundurdıkları unsurlar ve terapatik rekreasyon aktivitelerinin gerçekleştirilmesindeki amaçların belirlenmesine çalışılmıştır.

Araştırmanın önemli sonuçları arasında kamu kurumları ve özel kuruluşlarında terapatik rekreasyon kapsamında sorumlu yöneticiler, özel bireylere en çok sosyal ve sanatsal aktiviteler düzenlemektedir. Yöneticilerin düzenlemiş oldukları turistik amaçlı gezileri büyük oranda şehir içi düzenledikleri, terapatik rekreasyon ihtiyacı

olan özel bireylerin yılda sadece birkaç kez şehirlerarası gezilere çıkardıkları görülmektedir. Mesafe yakın olduğundan dolayı şehirlerarası geziler büyük oranda Edirne ilinde gerçekleşmektedir. Büyük bölümü aileleri/akrabaları ile seyahat eden özel bireylerin yarıdan fazlası, şehirlerarası geziler/turlarda konaklama gerçekleştirmemektedir. Bu bulgular ışığında şehirlerarası gezilerin yalnızca günübirlik gerçekleştiği ortaya çıkmıştır. Gerçekleşen konaklamalar ise 1 ya da en fazla 2 günü geçmemektedir. Bazı kurumlar dışında kamu kurumlarının büyük çoğunluğunun bu geziler/turlar için özel bireylerden ücret talep etmemesi terapitik rekreasyon adına ülkemizde olumlu bir gelişme olduğu ileri sürülebilir.

Kırklareli ilinde yer alan kamu kurumları ve özel kuruluşların terapitik rekreasyon kapsamında özel bireylere uyguladıkları aktiviteleri gerçekleştirirken göz önünde bulundurdıkları unsurlar arasında en fazla “*aktivite türlerinin engelli bireyler için anlamlı ve değerli olmasına dikkat edilmesine*” ve “*tercih edilecek aktivitelerin engelli bireylerin katılımına imkân verecek nitelikte olmasına*” önem verdikleri, en az önem verilen unsur ise “*demografik değişkenlerin dikkate alınması*” olduğu ortaya çıkmıştır. Bu kurum ve kuruluşların yöneticileri terapitik rekreasyon kapsamında aktiviteleri gerçekleştirmelerindeki amaçların belirlenmesine yönelik en fazla “*yaşam memnuniyetinin artmasını*”, “*aktivitelere katılmadan zevk almalarının, eğlenmelerinin sağlanmasını*” ve “*kişilerin kendilerine olan güvenlerinin arttırmasını*” amaçlarken, en az ise “*sürekli alınan ilaçların yan etkilerini azaltmasını*” amaçladıkları görülmektedir.

Bu sonuçlar doğrultusunda kamu kurumları ile özel kuruluşlar, terapitik rekreasyon faaliyetleri kapsamında turizm işletmeleri, konaklama işletmeleri, seyahat acenteleri ve ulaştırma işletmeleri ile işbirliği içerisinde örgütlenerek turistik gezileri içerisine alan rekreasyon programları düzenleyebilirler. Bu kapsamda üniversitelerin rekreasyon bölümlerindeki uzmanlardan destek alınabilir ya da kamu kurumlarında/özel kuruluşlarda terapitik rekreasyon konusunda uzmanlardan yardım alabilirler. Rekreasyon uzmanlarından sağlanacak destekle seyahat programları yalnızca Edirne ve yakın iller ile sınırlandırılmayıp farklı illere de yönlendirilebilir ve böylelikle konaklama sürelerinin daha uzun olması sağlanabilir. Bunun yanı sıra terapitik rekreasyon programlarında başarının aktivite seçimi ve demografik değişkenler ile yakın ilişkisi olduğu unutulmamalıdır. Aktivite seçimlerinde özel bireylerin yeteneklerini geliştiren ve özgüvenlerini arttıran aktiviteler seçilmeli, bireylerin davranışları üzerinde olumlu değişimler yaratan faaliyetler olmalıdır. Ayrıca unutulmamalıdır ki özel bireylerin terapitik rekreasyon kapsamında programlara katılımı için devlet tarafından finansal destek sağlanması oldukça önemlidir. Aksi takdirde sürdürülebilir rekreasyon programlarının gerçekleşemeyeceği öngörülebilir. Bu araştırma zaman ve maliyet baskılarından dolayı yalnızca Kırklareli ili ile sınırlı kalmaktadır, gelecek araştırmalar bu araştırmayı daha geniş bir örnekleme uygulayarak farklı illerde de gerçekleştirebilirler.

KAYNAKÇA

- Albayrak, A. (2012). İstanbul'daki Konaklama İşletmelerinin Rekreasyon Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi, http://www.ajite.org/?menu=pages&p=details_of_article&id=48, (Erişim: 02.04.2017).
- Alpar, R. (2011). *Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistiksel Yöntemler* (3. baskı). Ankara: Detay.
- Altunışık, R.; Coşkun, R.; Bayraktaroğlu, S.ve Yıldırım, E. (2004). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı* (3. Baskı). Sakarya: Sakarya Kitabevi.
- Akten, M. (2003). Isparta İlindeki Bazı Rekreasyon Alanlarının Mevcut Potansiyellerinin Belirlenmesi, *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, A (2): 115-132.
- Ardahan, F. ve Lapa, Y. (2011). Açık Alan Rekreasyonu: Bisiklet Kullanıcıları ve Yürüyüşçülerin Doğa Sporu Yapma Nedenleri ve Elde Ettikleri Faydalar, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(11), 1327-1341.
- Austin, D.R.; Crawford, M.E.; McCormick B.P.; Puymbroek, M.V.(2015). *Recreational Therapy An Introduction* (4. Ed.). Sagamore Publishing.
- Balcı, V. ve İlhan, A. (2006). Türkiye'deki Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Etkinliklere Katılım Düzeylerinin Belirlenmesi, *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, IV (1): 11-18.
- Başaran, Z. (2016). *Alternatif Eğitim Olarak Rekreasyon* (içinde Rekreasyon Bilimi, Ed. S. Karaküçük), Ankara: Gazi Kitabevi.

- Caldwell, L. L. (2005). Leisure and Health: Why Is Leisure Therapeutic? *British Journal of Guidance & Counselling*, 33 (1), 7-26.
- Çakır, G. ve Çakır, A. (2012). İğneada Longoz Ormanları ve Çevresinin Rekreatif Faaliyetler Açısından Değerlendirilmesi, *KSÜ Doğa Bilimleri Dergisi*, Özel Sayı, 281-286.
- Güngörmüş, A. (2007). Özel Sağlık-Spor Merkezlerinden Hizmet Alan Bireyleri Rekreatif Egzersize Götüren Faktörler, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı (Yüksek Lisans Tezi), Ankara.
- Hacıoğlu N., Gökdeniz, A. ve Dinç, Y. (2003). *Boş Zaman ve Rekreatif Yönetimi Örnek Animasyon Uygulamaları*, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Hacıoğlu N., Gökdeniz, A. ve Dinç, Y. (2009). *Boş Zaman ve Rekreatif Yönetimi Örnek Animasyon Uygulamaları*, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Hazar, A. (2014). *Rekreatif ve Animasyon*, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Kara, F., Demirci, A. ve Kocaman, S. (2008). Şehir Coğrafyası Açısından Bir Araştırma: İstanbul'un Açık Rekreatif Alanlarının Değerlendirilmesi, *Marmara Coğrafya Dergisi*, 18, 76-95.
- Karaküçük, S. (2008). *Rekreatif Boş Zamanları Değerlendirme*, Ankara: Gazi Kitabevi.
- Karaküçük, S. (2012). *Terapötik Rekreatif Bir Örnek Uygulama: Osep (Otistik Bireyler Spor Eğitim Projesi)*, Ankara: Gazi Kitabevi.
- Karaküçük, S. ve Gürbüz, B. (2007). *Rekreatif ve Kent(l)leşme*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Kement, Ü. (2014). *Rekreatifin Diğer Alanlarla İlişkisi* (1.baskı), (içinde Rekreatif Giriş, Ed. A. Yaylı). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Kurar, İ. ve Baltacı, F. (2014). Halkın Boş Zaman Değerlendirme Alışkanlıkları: Alanya Örneği, *International Journal of Science Culture and Sport*, SI (2): 39-52.
- Koçyiğit, M. ve Yıldız, M. (2014). Yerel Yönetimlerde Rekreatif Uygulamaları: Konya Örneği, *International Journal of Science Culture and Sport*, SI (2): 211-223.
- Kozak, M. (2014). *Bilimsel Araştırma: Tasarım, Yazım ve Yayımlar Teknikleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Lorcu, F. (2015). *Örneklerle Veri Analizi SPSS Uygulamalı*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Metin, T. C., Kesici M. ve Kodaş D. (2013). Rekreatif Olgusuna Akademisyenlerin Yaklaşımları, *Journal of Yaşar University*, 30 (8): 5021-5048.
- Nakip, M.(2003). *Pazarlama Araştırmaları Teknikler ve SPSS Destekli Uygulamalar*, Ankara: Seçkin.
- Orel, D. F. ve Yavuz, C. M. (2003). Rekreatif Turizmde Müşteri Potansiyelinin Belirlenmesine Yönelik Bir Pilot Çalışma, *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(11): 61-76.
- Sandıkçı, M. ve Günay, F. (2014). Afyonkarahisar'ın Rekreatif Alan ve Faaliyetlerinin Konaklama Süresi Üzerindeki Etkisi, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 16 (1): 43-64.
- Şimşek, K.Y.(2016). *Boş Zaman ve Rekreatif Endüstrisi* (içinde Rekreatif Yönetimi, Ed. M.A. Munusturlar). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını No: 3414, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 2265.
- Tel, M. ve Köksalan, B. (2008). Öğretim Üyelerinin Spor Etkinliklerinin Sosyolojik Olarak İncelenmesi: Doğu Anadolu Örneği, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18 (1), 261-278.
- Tütüncü, Ö. (2012). Rekreatif ve Rekreatif Terapisinin Yaşam Kalitesindeki Rolü, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 23 (2): 248-252.
- Ural, A. ve Kılıç, İ. (2013). *Bilimsel Araştırma Süreci ve SPSS İle Veri Analizi* (4. Baskı). Ankara: Detay.

İNTERNET KAYNAKLARI

Sağlık ve Doğal Terapiler Derneği (2014). <http://www.saglikterapi.org/tag/terapotik-rekreasyon/>, Erişim Tarihi: (07.04.2017).

Academicana (2012). <http://www.academicana.com/nayceman/calistaylar-workshop-ve-seminerler/>, Erişim Tarihi: (07.04.2017).